

Česká republika
Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Ostrovačice, okres Brno-venkov

náměstí Viléma Mrštíka 43, 664 81 Ostrovačice

Identifikátor školy: 600 111 016

Termín konání orientační inspekce: 16. - 18. září 2002

Čj.:	122072/02-5189
Signatura:	ol2cw101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola (ZŠ) Ostrovačice je neúplná, sdružuje pět ročníků ZŠ (5. - 9.) a školní jídelnu. Zřizovatelem školy jakožto své organizační složky je obec Ostrovačice. Škola má kapacitu 300 žáků, v tomto školním roce ji navštěvuje 236 žáků v 10 třídách. Spádová oblast školy zahrnuje devět obcí. Vzdělávání probíhá ve všech ročnících podle vzdělávacího programu Základní škola (16 847/96-2).

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v hospitovaných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Orientační inspekce byla zaměřena na předměty *český jazyk, matematika* (na 1. i 2. stupni), *zeměpis, fyzika a chemie* (na 2. stupni). Obě učitelky 1. stupně a téměř všichni učitelé jmenovaných předmětů 2. stupně splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, pouze vyučující fyziky nespĺňuje podmínky pedagogické způsobilosti dané příslušnou právní normou. Vzdělání a odborné zkušenosti učitelů jsou ve výchovně-vzdělávacím procesu školy vhodně využívány. Kromě výuky matematiky ve třídách 7. ročníku (dočasné zastupování) sledované předměty vyučují učitelé s příslušnou aprobací.

Ředitelka školy nemá dosud vypracován plán personálního růstu pracovníků, učitelé se však podle finančních možností zapojují do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Absolvované akce byly vždy zaměřeny na předměty, jimž vyučují, nebo na oblast, za niž ve škole odpovídají (prevence soc. pat. jevů, internet apod.). Nedostatkem je fakt, že se do DVPP zapojuje pouze část učitelů (opakovaně titíž).

Mezi zaměstnanci školy jsou vytvořeny velmi dobré vztahy, a to nejen mezi učiteli, ale i mezi vedením školy a ostatními zaměstnanci, což se odráží v účinné spolupráci při plnění úkolů, jak dlouhodobých, tak operativních. Kritéria pro hodnocení práce zaměstnanců jsou zpracována, některé body však neodpovídají podmínkám školy (práce s integrovanými žáky, příprava testů pro jazykové třídy).

Na ZŠ jsou ustanoveny samostatné předmětové komise jednotlivých předmětů. Hlavním smyslem jejich práce je sjednocení požadavků na kvalitu vzdělávání žáků a zabezpečení kvalitních podmínek výuky (tvorba zadání písemných prací, sjednocení požadavků na hodnocení, příp. nápravná opatření, zajištění činnosti zájmových útvarů aj.). V činnosti předmětových komisí však lze najít prostor pro větší efektivitu, např. v oblasti práce se žáky se specifickými vývojovými poruchami učení (SVPU) nebo zajištění účinnější zpětné vazby.

Škola má vypracován organizační řád, kompetence jednotlivých pracovníků jsou vymezeny. Vnitřní řád školy stanoví základní pravidla provozu školy, obsahuje všechny oblasti

stanovené příslušnou vyhláškou. Jednotlivé pasáže jsou formulovány bezpříkazovým způsobem a jen výjimečně je užito zákazu. Vedle povinností žáků obsahuje i jejich práva, která jsou však spíše symbolická a všeobecně i bez písemného stanovení užívaná. Sled vyučovacích hodin uvedený v tomto řádu vychází z možností dojíždění žáků do školy, není však v souladu s vyhláškou č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Vnitřní informační systém je funkční, informace jsou předávány na poradách a prostřednictvím nástěnky ve sborovně; informovanost žáků zajišťují třídní učitelé, další informace jsou přístupné na nástěnkách na chodbách. Formou nástěnných novin je vydáván i školní časopis Korálky. Rada školy dosud nebyla zřízena. Rodiče jsou informováni prostřednictvím žakovských knížek, v některých případech (např. informace o zahájení školního roku) cestou obecních úřadů obcí, z nichž žáci do školy dojíždějí. Spolupráce se zřizovatelem je velmi dobrá. Škola se účastní všech akcí pořádaných obcí i jinými subjekty regionu a významně tak prezentuje svou činnost na veřejnosti.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova školy se nachází v centru obce; má tři části, u dvou starších (z 19. stol. a z 80. let 20. stol.) je nutná rekonstrukce. Škola nemá vlastní tělocvičnu ani sportoviště, prostory tříd a chodeb nejsou vybaveny pro tělovýchovné aktivity nebo jinou relaxaci žáků. Po dohodě s obcí škola využívá pro výuku tělesné výchovy místní sokolovnu a hřiště v Říčanech. Vedení školy má zpracován velkorysý projekt stavebních úprav, kterými chce tyto problémy v budoucnu vyřešit.

Prostředí a vybavení budovy školy je funkční, jednak vyhovuje po stránce materiálně-technické vzdělávacímu programu Základní škola čj. 16 847/96-2, jednak je podnětné, estetické a umožňuje respektovat psychohygienické a bezpečnostní podmínky. Prostory budovy mají rozdílnou úroveň psychohygienických podmínek pro vzdělávání žáků. V části, ve které byla v loňském roce dokončena modernizace budovy, jsou podmínky velmi dobré. V přízemí je nová školní kuchyně s jídelnou a šatny pro žáky. V prvním poschodí jsou dvě učebny pro 5. ročník, kabinet pro vyučující a odborná učebna pro výuku informatiky.

Třídy prvního stupně jsou prostorné, světlé, pravidelně větrané. V zadní části učeben je dostatečný prostor pro relaxaci, avšak pouze v jedné z nich je umístěn koberec menších rozměrů. Třídy jsou vkusně vybaveny moderním školním nábytkem, v jedné je k dispozici televizor a video, ve druhé klavír. V době hospitací byly vyzdobeny velkým množstvím nástěnných tabulí a mapami. Učebna orientovaná do ulice je dosti rušná. Učitelky mají k dispozici kabinet, ve kterém jsou umístěny veškeré pomůcky pro výuku na prvním stupni. O přestávkách žáci zůstávají ve třídách nebo mají možnost relaxovat v prostorné chodbě a na terase.

V dalších prostorách školy, kde probíhá výuka žáků 6. - 9. ročníku, je kromě kmenových tříd jazyková učebna, dílny pro technické práce a odborná pracovna fyziky a chemie. Pozitivem pro výuku fyziky a chemie je technická podnětnost učebního prostředí, kterou zajišťuje vybavení didaktickou technikou, učebními pomůckami ve vitrínách a vhodnými nástěnnými obrazy. V žakovských lavicích jsou elektrorozvody a rozvod plynu, ten však nebyl v době inspekce funkční. Vybavení kabinetu je na velmi dobré úrovni a jsou tak vytvořeny podmínky pro činnostní vyučování. Výuka zeměpisu probíhá v polooborné učebně vybavené pomůckami pro výuku předmětu i funkční didaktickou technikou. Jak odborné a polooborné

učebny, tak i běžné kmenové třídy jsou vzhledem k počtům žáků dostatečně prostorné a potřebám výuky plně vyhovují. Estetická výzdoba tříd je na velmi dobré úrovni, je účelná a pro výchovně-vzdělávací činnost školy podnětná. V této části budovy školy je i sklad učebnic a žákovská knihovna, která je dobře zásobena vhodnou literaturou, zejména dětskou četbou a obvyklými tituly tzv. mimočítankové četby.

Výuka sledovaných předmětů je v dostatečném rozsahu zabezpečena potřebnými a funkčními učebními pomůckami i vhodnými a schválenými učebnicemi. Zeměpisných atlasů je však málo, žáci je používají pouze při výuce ve škole bez možnosti využití při domácí přípravě na vyučování. V hodinách bylo sledováno jejich účelné využití.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Realizovaný vzdělávací program je v souladu se zařazením do sítě škol.

Výuka je v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu a učebními osnovami sledovaných předmětů.

Povinná dokumentace je řádně vedena a odráží průkazně dodržování platných učebních dokumentů.

Kontrolu naplňování učebních plánů a osnov provádí vedení školy při své kontrolní činnosti i v rámci hospitací ve výuce jednotlivých předmětů. Za dodržování osnov jsou zodpovědní vedoucí metodického sdružení a předmětových komisí. Vedení školy respektuje učební plán vzdělávacího programu. Hospitační činností a prostřednictvím předmětových komisí sleduje naplňování učebních osnov.

Systém kontroly naplňování učebních plánů a osnov je plně funkční a účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy (český jazyk a matematika)

Vyučující sledovaných předmětů jsou plně kvalifikované, což se pozitivně odrazilo na práci se žáky v hospitované výuce.

Do českého jazyka a matematiky mají vyučující připraven tematický plán, ve kterém je učivo rozčleněno do jednotlivých týdnů školního roku. Ten koresponduje s požadavky učebních osnov. U obou učitelek byla prokazatelná bezprostřední příprava na jednotlivé vyučovací hodiny.

Pouze ve dvou z šesti uskutečněných hospitací byli žáci na začátku vyučovací hodiny motivováni. Většinou vyučující ihned po příchodu do třídy začaly s vlastní výukou. Ve dvou zmiňovaných případech byla motivace provedena velmi pěkně, podporujícím a povzbudivým způsobem. Lépe se dařila motivace v průběhu vyučování, kdy se učitelky snažily využít příkladů z praxe a životních zkušeností dětí. Žáci byli za správně provedený úkol chváleni a při případných nezdarech povzbuzováni. Během samostatné práce vyučující využívaly časového prostoru k pomoci žákům majícím potíže při osvojování probírané látky. V průběhu výuky vždy věnovaly čas ověřování pochopení učiva. Většina hodin však byla protahována do přestávky. V polovině hodin vyučující nestihly probrat předem naplánované učivo, což je způsobeno situací na začátku školního roku, kdy učitelky teprve poznávají pracovní tempo

nových žáků a stmelují kolektiv. Ve všech hodinách chybělo závěrečné shrnutí a hodnocení, žáci převážně dokončovali zadané úkoly po zvonění. V žádné hospitované hodině nebylo využito vzájemného hodnocení ani sebehodnocení či sebereflexe jednotlivých žáků. Všechny hodiny byly vedeny ve velmi pěkné, klidné a přátelské atmosféře.

V pěti hospitovaných hodinách učitelky vyučovaly frontálně, v klasicky rozmístěných lavicích ve třídě. Odlišnosti se vyskytly jen ve dvou vyučovacích hodinách. Ve slohu žáci pracovali převážnou část hodiny ve dvojicích a výuka obsahovala prvky projektového vyučování. V hodině matematiky učitelka navykala žáky na skupinovou práci tím, že seděli ve skupinkách, i když zatím pracovali samostatně. Vzhledem k termínu inspekce se jednalo o hodiny opakovací, procvičovací a zaměřené na prohlubování učiva, v matematice se již probíralo nové učivo. Ve většině hodin se činnosti často a vhodně střídaly. V hodinách, ve kterých se žáci seznamovali s novým učivem, převažovala kolektivní výuka.

Tempo výuky odpovídalo aktuálnímu stavu třídy. Relaxace byla zařazena pouze v jedné hodině. Její nezařazení se odráželo při plnění úkolů na klesající výkonnosti žáků.

V obou třídách byli žáci se specifickými vývojovými poruchami učení (SVPU). Těm se vyučující snaží individuálně věnovat, některé úkoly jim zjednodušují. Zatímco ostatní žáci plní zadaný úkol písemně, žáci se SVPU pracují pouze ústně. Učitelé ani žáci se SVPU nemají k dispozici žádné kompenzační pomůcky. V žádné ze sledovaných hodin nebyla využita didaktická technika, z ostatních pomůcek učitelky využily pouze pravítka, nástěnné tabule a dětské časopisy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly ve sledovaných předmětech na 1. stupni průměrnou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře

Na výuce předmětu se podílejí čtyři vyučující, všechny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané právní normou. Tyto kvality se plně odrazily v plánování obsahu hodin a v odborném vedení výuky, méně však v promýšlení cílů. Ty byly stanoveny převážně jako obsahové (vzdělávací), opomíjely oblast pěstování kompetencí. Hospitace se uskutečnily v 7 vyučovacích hodinách, a to ve všech postupných ročnících 2. stupně a u všech vyučujících.

Všechny sledované hodiny byly připraveny, jejich obsah odpovídal tematickým plánům a byl v souladu s osnovami předmětu. Výuka probíhala v kmenových třídách nebo v polooborných učebnách zaměřených na výuku jiných předmětů. Prostředí proto nebylo pro výuku českého jazyka zvláště podnětné, avšak třídy byly esteticky upraveny, učitelky dbaly na pořádek, dobré světelné podmínky a dostatečné větrání. Ve většině hodin chyběl dostatečný prostor pro relaxaci, zvláště s ohledem na zkrácenou délku přestávek a občasnou monotónnost vyplývající z obsahu hodin (počáteční opakování učiva z loňského školního roku).

Materiální podpora výuky odrážela rovněž obsah vyučovacích hodin. Didaktická technika, která je ve škole k dispozici, nebyla ve sledovaných hodinách použita, pouze ojediněle se vyskytla práce se zpětným projektorem. Žáci využívali své vlastní pomůcky, jako jsou kartičky k procvičování pravopisu, gramatické přehledy apod. Vyučující doplňovaly učební materiály kopírovanými texty, křížovkami, cvičeními, jež žáci řešili na fólie.

Vstupní motivace se vyskytla pouze ojediněle, většinou byla nahrazena sdělením programu hodiny. Průběžná motivace byla pozorována častěji. Učitelky se snažily podnítit zájem žáků volbou zajímavých pracovních textů, střídáním činností a pozitivním posilováním.

Výuka probíhala převážně frontálně, žáci pracovali individuálně. Ve dvou hodinách bylo využito diferencovaných úkolů pro žáky podle jejich schopností. V jedné hodině pracovali

žáci ve dvojicích. Kontrolou písemných prací a diktátů za uplynulý školní rok 2001/2002 bylo zjištěno, že učitelky vesměs přihlížejí k potížím žáků se SVPU a připravují jim speciální texty (doplňovací). Ve sledovaných hodinách se individuální přístup k těmto žákům vyskytl spíše ojediněle. Učitelky se snažily o střídání činností, o zařazování aktivit s kartičkami a jinými pomůckami, chyběly však příležitosti pro skupinovou práci (kooperativní), pro vlastní přemýšlení a aktivní učení žáků. Ve většině případů se dobře dařilo pracovat s chybou, žáci byli vedeni k tomu, aby zdůvodňovali procvičované jevy.

Hodnocení prováděly učitelky samy, nebyl vytvořen prostor pro sebereflexi a sebehodnocení žáků, ani vzájemné hodnocení žáků nebylo pozorováno. Závěrečné zhodnocení práce žáků, jejich snahy a pokroku ve většině případů chybělo. Hodiny probíhaly v klidné pracovní atmosféře, žáci byli pozorní, ukáznění, respektovali požadavky učitelek.

V oblasti komunikace převládá ve všech hodinách verbální projev učitelek. Vyjadřovaly se kultivovaně, jasně, často vedly žáky k tomu, aby odpovídali zřetelně, hlasitě. Méně byly vytvářeny příležitosti pro souvislý projev žáků, většinou se ani nevyžadoval slovní komentář činností prováděných u tabule, vysvětlení a hodnocení zvoleného postupu. Formální požadavek, aby žáci tzv. „odpovídali celou větou“, někdy nahrazoval snahu o pěstování komunikačních kompetencí žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce jsou na průměrné úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech *matematika a zeměpis*

Vyučující *matematiky a zeměpisu* splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti v souladu s příslušnou právní normou. Jejich odborné znalosti a pedagogické zkušenosti příznivě ovlivnily převažující většinu navštívených hodin.

Účinná vstupní motivace byla sledována pouze ojediněle ve výuce *zeměpisu*, v hodinách *matematiky* zařazena nebyla. V obou předmětech byla spíše uplatňována průběžná motivace žáků, ale i ta byla častější v hodinách *zeměpisu*. Vzhledem k situaci opakování učiva z předcházejícího ročníku vyučující nejčastěji využívali jednoslovné, zpravidla pozitivní, hodnocení žákovských výkonů. V případě nesprávné odpovědi či řešení úkolu vyučující se žáky prováděli nápravná opatření.

Výuka *matematiky i zeměpisu* je plánována a realizována v souladu se schválenými učebními dokumenty. Navštívené hodiny byly vyučujícími velmi dobře připraveny. Stanovené výukové cíle byly reálné vzhledem k probírané tematice, odpovídaly schopnostem žáků. Vyučující věnovali zvýšenou pozornost a poskytovali pomoc žákům se vzdělávacími obtížemi. Organizování výuky ve většině hospitovaných hodin *zeměpisu* a v části hodin *matematiky* bylo velmi dobré, jen ojediněle průměrné. K dosažení stanovených vzdělávacích cílů volili vyučující odpovídající formy práce a vyučovací metody. Tyto cíle se v průběhu výuky dařilo plnit. Kromě nich byly naplňovány i specifické cíle předmětů stanovené osnovami.

Vzhledem k úvodnímu opakování učiva převažovaly v *matematice* činnosti formou společné a individuální práce. Učitelé zjišťovali úroveň osvojení vědomostí z předcházejícího ročníku. Zařazovanou samostatnou prací zjišťovali, jak žáci mají osvojené učivo a jak je dovedou aplikovat. V jejím průběhu se učitelé věnovali individuální práci se žáky a nápravě zjištěných nedostatků. Po samostatné práci následovalo kontrolní řešení daného úkolu a zjištění počtu úspěšných žáků. Chybná řešení byla opravena, žáci byli vedeni k popisu a zdůvodnění správného postupu řešení. Prováděním kontrolních řešení a individuální, společnou kontrolou i dalšími metodami zabezpečovali oboustrannou zpětnou vazbu. Tím bylo rozvíjeno nejen logické myšlení a aplikace matematických pouček, ale i komunikativní dovednosti. Přestože v

hodinách převažovala společná práce, ve většině případů se nejednalo o pasivní předávání poznatků.

V hodinách *zeměpisu* v 6. ročníku učitelé navazovali na učivo vlastivědy a přírodovědy, zjišťovali osvojené znalosti a velmi dobře podchycovali zájem žáků vhodnou motivací, v jednom případě i s využitím naučného videoprogramu. Často byly uplatňovány dialogické metody, jimiž učitelé sledovali využití žákovských znalostí, vytváření mezipředmětových vztahů a rozvíjení komunikativních dovedností. Při práci s mapami a atlasy vedli žáky k tomu, aby je dovedli efektivně používat a viděli v nich důležitý informační zdroj.

Příznivá pracovní atmosféra byla založena na vzájemném respektování mezi učiteli a žáky. Střídáním činností a témat probíraného učiva i zapojováním žáků do aktivní práce vyučující sledovali udržení jejich pozornosti a minimalizování nárůstu únavy v průběhu výuky. V hodinách byly respektovány psychohygienické zásady. Verbální komunikace vyučujících obou předmětů byla velmi dobrá. Dbali na správné vyjadřování žáků, rozvoj jejich komunikativních dovedností a používání odborné terminologie.

Výuka předmětů je dostatečně zabezpečena schválenými učebnicemi, dalšími učebními texty, mapami a jinými učebními pomůckami, kterými učitelé zajišťují názornost. Zeměpisné atlasy se využívají jen ve školní výuce, protože jich škola nemá dostatečný počet.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice byly celkově průměrné, v zeměpise velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině přírodovědných předmětů (fyzika, chemie)

Fyzika a chemie byla hospitována ve všech ročnících. Oběma předmětům se vyučuje dvě hodiny týdně v každém ročníku, jak umožňuje učební plán realizovaného vzdělávacího programu. Výuka chemie je zabezpečena vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí, vyučující fyziky splňuje pouze odbornou způsobilost pro výuku na základní škole. Krátká pedagogická praxe vyučující chemie a absence pedagogické způsobilosti vyučující fyziky se negativně projevila v kvalitě výuky tím, že bezprostřední příprava vyučujících byla převážně velmi dobře promyšlena ve vztahu k vzdělávacím cílům, méně však ve vztahu k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji žáků.

Vstupní motivace žáků byla využívána ojediněle a byla zaměřena na téma hodiny. S organizací hodiny byli žáci seznamováni většinou průběžně a pravidla práce nebyla vždy stanovena jasně. Vzdělávací cíle byly zaměřeny na utvrzení probraného učiva. Vyučující vhodně využívaly mezipředmětové vztahy, návaznost na získané poznatky z praxe a osobní zkušenosti žáků, na předchozí znalosti žáků a jejich domácí přípravu. Zařazení zajímavých úkolů, které řešili žáci převážně frontálně, vyvolalo zájem o nové nebo opakované učivo. Ojediněle byla zařazena skupinová práce u magnetické tabule. Ne vždy bylo učitelkou využito zpětné vazby o správnosti řešení při žákovských pokusech a sdělení závěru, ke kterému žáci měli dospět. Komunikace mezi vyučujícími a žáky se odehrávala na základě akceptovaných pravidel. Jen zřídka se vyučujícím dařilo v hospitovaných hodinách rozvíjet samostatnost a komunikativní dovednosti žáků. V hospitovaných hodinách převládala činnost vyučujících a jednostranná komunikace učitelka-žák. Otázky kladené vyučujícími byly většinou formulovány tak, že žáci odpovídali jednoslovně, výjimečně celou větou. Učitelky byly k žákům tolerantní a podle potřeby jim pomáhaly při řešení samostatného úkolu. Na ojedinělé dotazy žáků, kteří aktivně spolupracovali, vyučující ochotně odpovídaly. Klasifikace při ústním zkoušení byla objektivní, avšak nezdůvodněná, slovní hodnocení žáků v průběhu hodin vyučující nevyužívaly. Hodiny byly ukončeny zadáním domácí přípravy, chybělo závěrečné shrnutí naplnění vzdělávacích cílů a hodnocení práce žáků. Hospitované hodiny probíhaly v příznivé atmosféře.

Tematické plány pro výuku fyziky a chemie jsou zpracovány a zajišťují kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky. Hospitovaná výuka probíhala v odborné učebně. Psychohygienické podmínky výuky byly na průměrné úrovni. Ojedinele vyučující využily samostatné práce a žákovských pokusů, které žáky vedly k aktivnímu učení. Výběr příkladů k naplnění vzdělávacích cílů byl promyšlený, zaměřený jak na procvičování učiva, tak na jeho aplikaci v praxi. Organizace výuky v některých sledovaných hodinách neumožňovala aktivní zapojení všech žáků, část z nich pouze pasivně přihlížela. Tam, kde byly ve výuce zařazeny žákovské pokusy, byly děti aktivní. Zadání činnosti žákům a její organizace nebyla vždy všem jasná, a tak ne všichni pracovali cíleně k řešení úkolu. Některé skupiny nedospěly k ověřovaným závěrům, práci nedokončily, chyběla kontrola vyučující. Žáci se velmi dobře orientovali při práci s vhodnými učebnicemi, fyzikálními a chemickými tabulkami a dalšími učebními texty. K uplatňování zásady názornosti přispívaly demonstrační pokusy, ve fyzice také pokusy se žákovskými soupravami a dalšími pomůckami.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v chemii a fyzice byly průměrné.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání jsou ve všech předmětech zjišťovány vlastními evaluačními nástroji. Vyučující *českého jazyka* (ČJ) zjišťují výsledky vzdělávání pravidelnými prověrkami. Ty jsou vždy stejné pro třídy téhož ročníku, jsou bodovány a klasifikovány; vyhodnocuje se pouze klasifikační stupnice. Zatím nebyla prováděna jevová analýza. Pravidelně se píše rovněž slohové práce a kontrolní diktáty. V *matematice* (M) a *zeměpisu* (Z) jsou to písemné práce (čtvrtletní v matematice), prověrky a testy (zeměpis). Výsledky písemných prací se vyhodnocují podle společně přijatého systému hodnocení a v případě nižší úspěšnosti výsledků sledovaných jevů jsou přijímána odpovídající opatření k nápravě. Ve *fyzice* (F) a *chemii* (CH) zjišťují vyučující výsledky vzdělávání především prověrkami a laboratorními pracemi. Vedení školy žádné standardizované testy, jimiž by zjišťovalo výsledky vzdělávání, nepoužívá.

Počty neprospívajících žáků a žáků opakujících ročník jsou projednávány na pedagogických radách. Sledováním prospěchu a chování jsou pověřeni třídní učitelé. Škola nabízí žákům se slabším prospěchem konzultace z předmětů ČJ, M, CH a dětem se SVPU konzultace zaměřené na nápravu obtíží v ČJ a AJ.

Řada žáků školy se účastní soutěží a olympiád. Ve školním roce 2001/2002 se na okresní úrovni na hodnocených místech umístili 4 žáci (olympiáda z ČJ, Z, Bi a Pythagoriáda) a jedno družstvo mladších žáků (tělovýchovná soutěž Pohár rozhlasu).

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Sledované předměty jsou vyučovány v souladu s požadavky vzdělávacího programu, osnovy předmětů jsou plněny. Učitelé, kteří předmětům vyučují, se pečlivě na výuku připravují, promýšlejí formy a metody práce. Většinou využívají frontálních metod a individuálně řešených úkolů, skupinové činnosti a kooperativní formy práce se objevily pouze výjimečně. S tím souvisí i převládající komunikace v rovině učitel-žák a hodnocení žáků výhradně ze strany učitele.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol je v souladu se zřizovací listinou.

Současná ředitelka školy nastoupila do funkce 1. 12. 2001. V době orientační inspekce zahajovala svůj první školní rok ve funkci. V současné době připravuje přechod školy do právní subjektivity. Tato situace se částečně odrazila v tom, že některé oblasti činnosti školy nejsou dosud zcela v souladu s deklarovanými plány ředitelky (integrace žáků s postižením).

Obtížnou situaci způsobuje nedostatečná dopravní obslužnost, neboť školu navštěvují žáci z devíti obcí. Škola proto cestou referátu školství opakovaně žádá o výjimku z vyhlášky č. 291/1991 Sb.

Výchovné poradenství a prevence sociálně patologických jevů

Ve funkci výchovné poradkyně je od ledna tohoto roku vyučující druhého stupně, která nesplňuje kvalifikační požadavky podle vyhlášky 139/1997, o jejím dalším vzdělávání se dle připravovaných vzdělávacích akcí zatím neuvažuje. Je vytvořen celoroční plán výchovného poradenství, který je zaměřen převážně na volbu zaměstnání a administrativní činnost. V mnohem menší míře se zabývá žáky se SVPU a chování. Evidence jednání s rodiči žáků, volby dalšího vzdělávání žáků končících povinnou školní docházkou a psychologických vyšetření jsou dobře a přehledně vedeny. S psychologickými vyšetřeními se však dále příliš nepracuje, žáci doporučení k integraci nemají zpracován individuální plán, nevedou se záznamy z pozorování průběhu jejich vzdělávání. Vyučující nemají pro tyto žáky k dispozici žádné kompenzační pomůcky. Zákonným zástupcům žáků se SVPU je nabízeno slovní hodnocení. Výchovná poradkyně má pro žáky i rodiče vyčleněny konzultační hodiny, které jsou zveřejněny na dveřích kabinetu, v době inspekce však s nimi byly seznámeny pouze některé třídy. Informovanost učitelů o problematice výchovného poradenství je velice malá, ze záznamů z pedagogických rad vyplývá pouze jejich informování o stavu žáků, kteří vycházejí ze školy.

Oblast prevence sociálně patologických jevů je školou velmi dobře zajištěna. Určená metodička absolvovala příslušný kurz akreditovaný MŠMT a podrobně zpracovala program prevence, který obsahuje nejen plánované akce pořádané školou, ale také využívá služeb KIC Brno a K-CENTRA. Plán také obsahuje výčet témat aktuálně zařazených v hodinách občanské a rodinné výchovy. Plnění plánu i realizované činnosti byly na konci školního roku vyhodnoceny.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina organizační složky Obce Ostrovačice vydaná dne 11. června 2001 s účinností od 1. 7. 2001
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 20 507/02-21 ze dne 27. 6. 2002 s účinností od 1. 7. 2001
3. Povinná dokumentace vedená v souladu s § 38 a) odst. 1) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
4. Personální dokumentace a doklady o vzdělání hospitovaných pedagogických pracovníků
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
6. Roční plán činnosti na školní rok 2002/2003, týdenní plány činnosti za školní rok 2001/2002 a z počátku školního roku 2002/2003
7. Plán kontrolní a hospitační činnosti vedení ZŠ Ostrovačice ve školním roce 2002-2003
8. Kritéria pro hodnocení učitele

9. Minimální preventivní program pro šk. rok 2001/2002 a 2002/2003.
10. Hodnocení efektivity Minimálního preventivního programu ve šk. roce 2001/2002.
11. Organizační řád
12. Vnitřní řád školy
13. Hodnocení a klasifikace žáků na ZŠ Ostrovačice
14. Tematické plány hospitovaných předmětů
15. Záznamy z pedagogických rad a provozních porad
16. Zápisy z jednání předmětových komisí a metodického sdružení
17. Vzorek žákovských knížek žáků všech tříd

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy v oblastech, které byly předmětem inspekce, jsou velmi dobré.

Materiálně-technické podmínky výchovy a vzdělávání jsou průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných oblastech jsou průměrné.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Helena Kneselová, CSc.	Helena Kneselová, v.r.
Členové týmu	Mgr. Zdeňka Vladíková	Zdeňka Vladíková, v.r.
	Mgr. Jan Dusík	Jan Dusík, v.r.
	Mgr. Jaroslav Krška	Jaroslav Krška, v.r.

V Brně dne 14. října 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. 10. 2002

Razítko

Ředitel(ka) školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Milada Zálešáková	Mgr. M. Zálešáková, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Jihomoravského kraje	1. 11. 2002	183/02

Obec Ostrovačice	1. 11. 2002	184/02
Okresní úřad Brno-venkov	1. 11. 2002	185/02

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány